

LA RADIO: Viitorul începe azi

Profit de prima dimineață însorită a acestui început de decembrie și îl caut pe Cristian Munteanu, șeful departamentului de teatru, să vorbim despre viitor. Despre viitorul radiofonic, bineînțeles. Mă întâmpină cu un surâs distant, impenetrabil. Îl accept ca pe o reconfortantă convenție. Chiar am nevoie de un asemenea punct de sprijin. Deci, viitorul? Iată-l, îmi răspunde, întorcându-se fără grabă spre peretele unde, între afișe multicolore, se află și câteva dactilograme cu repertoriul primelor luni ale lui 1994. Le privește cu destulă neliniește.

– E un viitor sigur? Cum tăcerea se prelungește, adaug ca o vagă încurajare. Orice proiect întemeiază o utopie. Așa că... Surâde din nou.

– Așa că, nu ne rămâne decât să sperăm. Mai ales că imponderabilul care ne stă în față este de ordin financiar.

– Bine, dar el poate fi, dacă nu învins total, cel puțin cunoscut și analizat.

– Aș fi preferat să fie de altă natură. Chiar dacă mai plină de primejdii și de neprevăzut. Dar, până la un punct, ai dreptate. Cel puțin știm cu ce ne luptăm. Cu rigorile legii dreptului de autor și așa mai departe căci, azi, intrarea în repertoriu a unui scriitor străin contemporan echivalează cu o adevărată aventură. Pornim, totuși, în întâmpinarea ei, cu încrederea și iluziile vechilor cruciați. Și căutăm soluții. Și căutăm ajutoare. Așa că s-ar putea ca *Integrala Thornton Wilder* să devină realitate cu sprijinul *Bibliotecii Americane* și amabilitatea lui *Jordan Chimet*. La fel, grație lui *B. Elvin*, accesul spre texte din teatrul actual francez. La fel...

– *Integrala Shakespeare* există?

– Aproape. Lipsesc două piese, dintre care *Titus Andronicus* ne preocupă în regim de urgență.

– Sigur că spațiile albe ale bibliografiei trebuie completate, dar în cazul *Integralelor* (și nu numai al lor), un lucru este, cred, cu mult mai important. Și anume: reluarea textelor de către noile generații de regizori și actori, valorificarea lor dintr-un alt unghi de vedere. Cu toate riscurile de rigoare. Chiar și cu acela ca spectacolul din '93 sau '94 să fie mai puțin expresiv decât cel din '63 sau '74. Am trăit nu demult acest sentiment ascultând *Tache, Ianke și Cadâr...*

– Dincolo de *Integrale* sau reluări, acesta este pariul teatrului radiofonic.

Căci șansa noastră nu doar de afirmare, ci chiar de supraviețuire este dată de eficiența cu care ne integrăm în fenomenul teatral actual...

– ...eficiența și originalitatea...

– ...și originalitatea. Or, scena ultimilor ani semnalizează revenirea în forță a spectacolului de regie. Supremația regizorului, deci. Nu putem rămâne în afara acestei tendințe, legănați de mirajul înregistrărilor-lectură. Nemaivorbind de faptul că, fără o propunere regizorală autentică, și cel mai bun text poate genera un spectacol plat.

– Deci, o schimbare de accent de la opțiunea repertorială spre cea regizorală.

– Nu la vară, mai repede. Strip-tease de *Mrožek*, în adaptarea radiofonică și regia lui *Gelu Colceag*, va fi prezentată în curând pe post.

– Cu o floare...

– Nu e o singură floare. Am perfectat un protocol cu *Academia de teatru*. Spectacolele de acolo vor intra în fonotecă.

– Și, o dată cu ele, portretul artiștilor la tinerețe. Foarte util pentru seria de *Profile teatrale*.

– În 1994: *Ion Vova*, *Ileana Predescu*...

– Și alte cicluri radiofonice?

– Teatrul serial continuă cu *Golem*. Carii de *Curtea Veche*, *Sakuntala*. Teatrul

experimental, cu *Roberto Mazzucco* – Cum se zice. În februarie, *Decada tinerilor dramaturgi* (a III-a ediție anunșă, între altele, și un interesant debut teatral: *Ștefan Agopian*), în august, *Festivalul de comedie*, în noiembrie, *Decada dramaturgiei originale*.

– Există noutatea vechiului. Dar noutatea noului?

– Ne-am gândit la trei cicluri: *Primii noștri dramaturgi*, într-o viziune deloc muzeistică, dimpotrivă, un act de conștiință regizorală; de asemenea, *Piesa neliberică regăsită*, din care s-a difuzat, deja, *Umbra de Vasile Voiculescu*.

– Și după Anul Nou?

– Săptămâna luminată de *Săulescu*.

– Iar al treilea ciclu?

– Sperăm ca el să fie dedicat valorificării pieselor premiate la concursurile *UNITER* și ridicate, de

obicei, cu mare întârziere pe scenă. Emanciparea prințului *Hamlet* de *Alina Mungiu* este primul exemplu.

– Proiecte dintre cele mai ambițioase...

– Dar cel mai important, aproape un vis al redacției noastre, rămâne ciclul *Istoria teatrului comentat*.

– După modelul celui realizat de *Ion Marin Sadoveanu*?

– Da. Un spectacol cu public, organizat în sala de concerte...

– ...și condus de ...

– Ei, asta e problema. Dar suntem abia în decembrie. Și, de altfel, planificările riguroase pe termen lung sunt, în artă, nu numai imposibile, ci și neliniștitoare. Cine ar putea să le semneze? Eu nu, mai cu seamă că mă aflu între două demisii.

– E o metaforă?

– Și o metaforă poate deveni realitate.

– Nu de accent. De optică. Și, tocmai pentru a nu ne mai simți singuri, am chemat în studio, începând cu 1990, o serie de cunoscuți regizori de teatru și chiar de film: *Cornel Todea*, *Dan Micu*, *Dinu Tănase*, *Laurian Oniga*, *Adrian Lupu*. Vorbeai, apoi, de viitor. El implică, în această direcție, și un schimb de ștafetă, un schimb de generații. Vrei, desigur, exemple. Iată-le: *Felix Alexa* a debutat ca regizor aici, la radio, imediat după terminarea Institutului. Iar acum între noii colegi se află *Mihai Lungeanu* și *Cristian Pepino*. Ei lucrează încă de azi. Ei vor lucra cu atât mai mult în 1994.

– Profit de ocazie. Poate că la vară vom auzi la radio și examenele de diplomă ale studenților de la Institut. S-au pierdut, din păcate, atâtea ocazii! Mari spectacole de diplomă, unele recunoscute și pe plan internațional, s-au retras doar în memorie sau în albumele de fotografii.

ANTOANETA TĂNĂSESCU